

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
МІСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА імені О. М. БЕКЕТОВА

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ
до практичних занять та самостійної роботи студентів
з дисципліни
«УПРАВЛІННЯ МІСЦЕВИМИ ФІНАНСАМИ
ТА БЮДЖЕТОМ»

(для студентів бакалавріату спеціальності
281 – Публічне управління та адміністрування)

Харків
ХНУМГ ім. О. М. Бекетова
2019

Методичні рекомендації до практичних занять та самостійної роботи студентів з дисципліни «Управління місцевими фінансами та бюджетом» (для студентів бакалавріату спеціальності 281 – Публічне управління та адміністрування) / Харків. нац. ун-т міськ. госп-ва ім. О. М. Бекетова; уклад. : Н. О. Кондратенко, К. О. Великих. – Харків : ХНУМГ ім. Бекетова, 2019. – 44 с.

Укладачі : Н. О. Кондратенко,
К. О. Великих

Рецензент

С. І. Плотницька, доктор економічних наук, доцент, професор кафедри менеджменту і адміністрування Харківського національного університету міського господарства імені О. М. Бекетова

*Рекомендовано кафедрою менеджменту і публічного адміністрування,
протокол № 1 від 30.08.2018.*

ЗМІСТ

Вступ.....	4
1 Зміст дисципліни.....	5
2 План практичних занять	5
3 Завдання до практичних занять	6
4 Теоретичні питання до самостійного вивчення	14
5 Тестові завдання за темами	15
Список рекомендованих джерел	38
Додаток А	40

ВСТУП

Дисципліна «Управління місцевими фінансами та бюджетом» є обов'язковою дисципліною для підготовки бакалаврів спеціальності 281 – Публічне управління та адміністрування». Метою вивчення дисципліни є розширення та поглиблення теоретичних та практичних знань з питань управління місцевими фінансами, формування та виконання місцевих бюджетів, складу, структури, джерел формування, призначення та ролі місцевих фінансів у забезпеченні виконання власних і делегованих державою функцій адміністративно-територіальних утворень та механізм їх функціонування..

Основними завданнями, що мають бути вирішені у процесі викладання дисципліни, є:

- дати правильне розуміння закономірностей у сфері фінансових відносин держави, місцевих органів, господарства та населення;
- розкрити шляхи використання цих закономірностей у практиці фінансової роботи;
- визначити сукупність заходів, що забезпечують використання фінансів як одного з дійових важелів економічної політики місцевих органів самоврядування.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен:

знати :

- сутність, склад та роль місцевих фінансів у розвитку економічної і соціальної інфраструктури;
- склад фінансових ресурсів місцевого самоврядування;
- сутність міжбюджетних відносин;
- основи організації фінансів підприємств комунальної форми власності.
- порядок формування доходів та склад видатків місцевих бюджетів;
- специфіку організації міжбюджетних відносин в Україні;
- механізм фінансового забезпечення підприємств комунальної власності.

вміти :

- об'єктивно та грамотно оцінювати економічні процеси, що відбуваються на регіональному рівні;
- застосовувати на практиці основні методи і прийоми бюджетного планування на місцевому рівні;
- оцінювати ефективність використання бюджетних коштів;
- аналізувати основні проблеми розбудови місцевих фінансів в сучасних умовах розвитку вітчизняної економіки.

мати компетентності :

- вміння відтворювати знання, передбачені програмою;
- вміння використовувати знання в практичній діяльності;
- здійснювати евристичний пошук для розв'язання нестандартних завдань та проблемних ситуацій.

1 ЗМІСТ ДИСЦИПЛІНИ

Змістовий модуль 1. Місцеві фінанси: їх сутність, склад і роль у розвитку місцевого самоврядування

Тема 1. Сутність, складові та засади організації місцевих фінансів.

Тема 2. Місцеві бюджети – визначальна ланка місцевих фінансів.

Тема 3. Формування дохідної бази місцевого самоврядування.

Змістовий модуль 2. Організація формування і розподілу коштів місцевих бюджетів

Тема 4. Система видатків місцевих бюджетів

Тема 5. Фінансове вирівнювання та бюджетне регулювання

Тема 6. Управління фінансами і фінансовий контроль на місцевому рівні

2 ПЛАН ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

Тема 1. Сутність, складові та засади організації місцевих фінансів

Вчення про місцеві фінанси та його формування. Об'єкт та предмет вивчення. Мета дисципліни. Сутність місцевих фінансів. Функції місцевих фінансів: 1) розподільча; 2) контрольна; 3) стимулююча.

Роль місцевих фінансів в економічній системі держави. Вплив місцевих фінансів на соціально-економічний розвиток країни і окремих територій. Принципи організації місцевих фінансів і склад місцевих фінансових інститутів.

Тема 2. Місцеві бюджети – визначальна ланка місцевих фінансів

Розвиток місцевих бюджетів та їх роль у місцевих фінансах України. Етапи розвитку місцевих бюджетів України. Місцеві бюджети - у складі бюджетної системи. Структура місцевих бюджетів. Принципи формування місцевих бюджетів України. Роль місцевих бюджетів у соціальному та економічному розвитку регіонів. Характеристика складових місцевого бюджету.

Тема 3. Формування дохідної бази місцевого самоврядування

Фінансова незалежність місцевого самоврядування: її сутність та характеристика. Доходи місцевих бюджетів. Суть місцевого оподаткування. Виникнення та розвиток місцевого оподаткування. Суть комунального кредиту, причини існування, переваги у порівнянні з державним кредитом. Порядок випуску та обігу муніципальних позик. Бюджетний кодекс України про місцеві запозичення. Досвід та проблеми розвитку муніципальних позик в Україні.

Альтернативні джерела формування фінансових ресурсів місцевого самоврядування.

Змістовий модуль 2. Формування та виконання місцевих бюджетів. Забезпечення ефективного використання місцевих фінансових ресурсів

Тема 4. Система видатків місцевих бюджетів

Сутність, значення, принципи планування видатків місцевих бюджетів. Порядок планування видатків місцевих бюджетів. Характеристика кошторисного планування видатків бюджетних установ. Програмно-цільовий метод бюджетного 5 планування. Складові елементи програмно-цільового методу планування видатків місцевих бюджетів.

Тема 5. Фінансове вирівнювання та бюджетне регулювання

Сутність фінансового вирівнювання. Особливості організації міжбюджетних відносин у бюджетній системі України. Зміст, цілі та методи бюджетного регулювання. Види бюджетних трансфертів. Чинний порядок розрахунку базової дотації місцевим бюджетам: позитивні та негативні аспекти. Субвенції місцевим бюджетам та їх види.. Вдосконалення організації міжбюджетних відносин у Бюджетному кодексі України.

Тема 6. Управління фінансами і фінансовий контроль на місцевому рівні

Система управління місцевими фінансами. Фінансовий контроль: його види та методи.

Сутність бюджетного процесу. Бюджетний цикл і бюджетний період. Тривалість бюджетного року. Етапи бюджетного процесу на місцевому рівні. Складання проекту місцевого бюджету. Розгляд та прийняття рішення про місцевий бюджет. Виконання місцевого бюджету. Підготовка та розгляд звіту про виконання місцевого бюджету. Учасники бюджетного процесу.

3 ЗАВДАННЯ ДО ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

Практична ситуація 1

Залучення і освіта громадян через процес формування бюджету.

Проблема:

Міський бюджет формується лише як жорсткий фінансовий план, він не є ефективним засобом для спілкування місцевих органів з громадськістю; він не є ефективною інформаційною базою та інструкцією для управління містом. Це обумовлює невизначеність та недостатність тих комунікативних зв'язків, які існують. Обмежений доступ до інформації, непоінформованість громадян щодо

причин та наслідків фінансових рішень, які приймає міська влада, призвела до відсутності довіри громадян стосовно діяльності муніципалітету, а в органах місцевої влади – до нерозуміння реальних потреб та побажань громадськості.

Завдання:

Яку роль може зіграти громадськість у процесі формування та використання місцевого бюджету?

Подайте свої пропозиції щодо налагодження ефективної співпраці місцевої влади з громадськістю стосовно питань формування бюджету.

Запропонуйте власний варіант розв'язання вищезазначеної проблеми.

Практична ситуація 2

Генерування надходжень у місцевий бюджет.

Проблема:

Міські органи влади підрахували, що сумарні витрати на надання певних платних послуг (видача дозволів, ліцензій, оформлення документів і т.д.), які надаються фізичним та юридичним особам, набагато перевищують той дохід, який отримує муніципалітет у вигляді плати за дані послуги. Міська влада приймає рішення підняти плату за надання певних послуг фізичним та юридичним особам. Зворотна реакція громадськості дуже негативна. Нищівна критика у пресі. Зменшення підприємницької активності у місті.

Завдання:

1. Подайте свої пропозиції щодо забезпечення очікуваного збільшення надходжень у місцевий бюджет завдяки даному рішення.

2. Як забезпечити стимулювання підприємницької діяльності, не відмінюючи даного рішення?

3. Як добитися розуміння громадськості стосовно даного збільшення плати на певні послуги.

4. Як забезпечити вигідність для фізичних та юридичних осіб платити більше?

Запропонуйте власний варіант розв'язання вищезазначеної проблеми.

Практична ситуація 3

Фінансові аспекти підвищення ефективності роботи міської адміністрації.

Проблема:

Процесу складання міського бюджету у Польщі традиційно бракувало гнучкості, відкритості та ясності. Бюджети, в основному, зосереджуються виключно на надходженнях і витратах, не приділяючи достатньої уваги

плануванню, поясненню задач, цілей та бажаних результатів. Місцеві адміністрації готували «бюджет за статтями», які являли собою просто рядки цифр, зведені у таблиці у відповідності з вимогами та інструкціями Міністерства фінансів і уряду країни. Бюджети не включали ніякої описової інформації, і їх практично було неможливо співвідносити з конкретними послугами, що надавалися громадянам. Більше того, бюджети рідко враховували потреби місцевої громади, інколи через небажання порушити жорсткі бюджетні правила.

Завдання:

Уявіть себе мером міста. Як, на вашу думку, потрібно реформувати бюджетний процес для прийняття більш об'єктивних і виважених рішень, поліпшення ефективності та продуктивності муніципальних послуг, зв'язку з населенням та звітності?

Практична ситуація 4

Регулювання освоєння земельних ділянок.

Проблема:

Управління земельними ресурсами на місцевому рівні в Україні, що базується на радянській моделі, в значній мірі продовжує залежати від центрального планування. В результаті цього відсутня ефективна, орієнтована на ринок система управління освоєнням землі на місцевому рівні.

Завдання:

Як підвищити, на вашу думку, ефективність цієї системи, зменшити її загрозливий вплив на історичне обличчя міста? Яку роль у цьому процесі може зіграти місцевий бюджет?

Запропонуйте власний варіант розв'язання вищезазначеної проблеми.

Практична ситуація 5

Благоустрій міських районів.

Проблема:

Польські міста значно постраждали від занедбаності та декапіталізації на протязі останніх 50 років. Соціальна та економічна політика комуністичного режиму розохотила жителів поліпшувати зовнішній вигляд будинків, вулиць і кварталів в цілому.

Завдання:

Як припинити постійне занедбання кварталів, де живуть сім'ї з низькими прибутками і заохотити їх мешканців прийняти участь у відновленні їх

кварталів та будинків? Яку роль у цьому процесі може зіграти місцевий бюджет? Запропонуйте власний варіант розв'язання вищезазначеної проблеми.

Практична ситуація 6

Залучення громадськості до процесу формування та виконання капітального бюджету.

Проблема:

Як і інші громади в Чехії, місто Мікулов (7 тисяч 700 мешканців) повинно прийняти складне рішення – як найкращим чином використати обмежені ресурси. Перебудова місцевої сільськогосподарської економіки викликала значне безробіття, але потреби в інвестиціях для прискорення економічного росту повинні конкурувати з потребами надання містом якісно вищого рівня комунальних послуг. Завдання, що постає перед керівництвом міста полягає в збалансуванні цих конкуруючих інтересів таким чином, щоб заспокоїти громадськість відносно закономірності процесу прийняття рішень.

Завдання:

Як залучити громадськість до процесу формування та виконання капітального бюджету міста? Яку роль у цьому процесі може зіграти місцевий бюджет?

Запропонуйте власний варіант розв'язання вищезазначеної проблеми.

Практична ситуація 7

Проблема:

Відповідно до Бюджетного кодексу України обслуговування бюджетів за надходженнями здійснюється органами Державної казначейської служби України. Порядок казначейського обслуговування бюджетів за надходженнями встановлено Міністерством фінансів України.

Завдання:

Назвіть функції, які виконують органи ДКСУ при виконанні бюджетів за надходженнями?

Практична ситуація 8

Проблема:

Відповідно до чинного законодавства платники сплачують податки і збори (обов'язкові платежі) до державного бюджету на рахунки для зарахування надходжень, відкриті в органах Державної казначейської служби України.

Завдання:

Опишіть порядок перерахування платниками до державного бюджету податків, зборів (обов'язкових платежів).

ПРИКЛАД РОЗВ'ЯЗУВАННЯ ПРАКТИЧНИХ СИТУАЦІЙ

Задача 1. Розрахувати суму дефіциту бюджету міста та розмір субвенції за наступними показниками:

- сума власних доходів бюджету – 2 300 тис. грн.
- сума закріплених доходів бюджету – 2 800 тис. грн.
- сума видаткової частини бюджету – 5 900 тис. грн.
- сума субвенції – 45 % суми дефіциту бюджету.

Рішення:

Бюджетний дефіцит = Витрати – Надходження.

Надходження = Власні доходи + Закріплені доходи.

Бюджетний дефіцит = 5 900 – (2 300 + 2 800) = 800 тис. грн.

Сума субвенції = 0,45 * 800 = 360 тис. грн.

Задача 2. Розрахувати окремо суми власних і закріплених доходів місцевого бюджету та частку доходів від місцевих податків та зборів, якщо відомі наступні обсяги надходжень доходів до бюджету:

- єдиний податок – 26,6 тис. грн.
- податок на доходи фізичних осіб – 27322,5 тис. грн.
- збір за місця для паркування транспортних засобів – 158,0 тис. грн.
- плата за землю – 346,1 тис. грн.
- туристичний збір – 2771,9 тис. грн.
- державне мито – 1960,5 тис. грн.
- збір за провадження деяких видів підприємницької діяльності – 342,9 тис. грн.
- плата за ліцензії та сертифікати – 388,6 тис. грн.
- адміністративні штрафи та інші санкції – 65,8 тис. грн.
- реєстраційний збір за проведення державної реєстрації суб'єктів підприємницької діяльності – 148 тис. грн.
- фіксований сільськогосподарський податок – 231,7 тис. грн.
- інші власні доходи – 1006,4 тис. грн.
- інші закріплені доходи – 735,8 тис. грн.

Рішення:

За економічною природою доходи місцевих органів влади поділяються на:

- *власні доходи:* доходи, які формуються внаслідок дій і рішень, прийнятих місцевими органами самоврядування на підвідомчій їм території. До власних доходів належать місцеві податки і збори; платежі, які запроваджуються органами місцевого самоврядування; доходи від комунального майна та підприємств комунальної власності та інші.

- *закріплені доходи:* доходи, які на довготривалій основі передаються до місцевих бюджетів у повному обсязі або у визначеній, єдиній для усіх бюджетів частині. До закріплених належать загальнодержавні податки, збори або доходи, які традиційно формують дохідну частину місцевих бюджетів (податок з доходів фізичних осіб, державне мито, плата за ліцензії та торгові патенти тощо).

Згідно з положеннями Бюджетного кодексу України, дохідна частина місцевих бюджетів складається з доходів, що враховуються при визначенні обсягу міжбюджетних трансфертів (закріплені доходи), та доходів, що не враховуються при визначенні обсягу міжбюджетних трансфертів (власні доходи).

Перелік власних та закріплених доходів регламентується Бюджетним кодексом України (Розділ III «Місцеві бюджети» Глава 2, статті 64 – 69,71).

Перелік місцевих та загальнодержавних податків і зборів регламентується Податковим кодексом України (Розділ I, стаття 9).

Власні доходи:

– єдиний податок - 26,6 тис. грн.

– збір за місця для паркування транспортних засобів - 158,0 тис. грн.

– плата за землю – 346,1 тис. грн.

– туристичний збір - 2771,9 тис. грн.

– збір за провадження деяких видів підприємницької діяльності – 342,9 тис. грн.

– адміністративні штрафи та інші санкції – 65,8 тис. грн.

– фіксований сільськогосподарський податок – 231,7 тис. грн.

– інші власні доходи – 1006,4 тис. грн.

Загальна сума власних доходів: 4949,4 тис. грн.

Закріплені доходи:

- податок на доходи фізичних осіб – 27322,5 тис. грн.
- державне мито – 1960,5 тис. грн.
- плата за ліцензії та сертифікати – 388,6 тис. грн.
- реєстраційний збір за проведення державної реєстрації суб'єктів підприємницької діяльності – 148 тис. грн.
- інші закріплені доходи – 735,8 тис. грн.

Загальна сума закріплених доходів: 30555,4 тис. грн.

Загальна сума доходів: Власні доходи + Закріплені доходи = 35504,8 тис. грн.

Місцеві податки та збори:

- єдиний податок – 26,6 тис. грн.
- збір за місця для паркування транспортних засобів – 158,0 тис. грн.
- туристичний збір – 2771,9 тис. грн.
- збір за провадження деяких видів підприємницької діяльності – 342,9 тис. грн.

Загальна сума місцевих податків та зборів: 3299,4 тис. грн.

Частка доходів від місцевих податків та зборів:

Загальна сума місцевих податків та зборів / Загальна сума доходів = (3299,4 тис. грн. / 35504,8 тис. грн.) * 100 = 9,29 %.

Задача 3. Обчислити суму доходів житлово-експлуатаційного підприємства від квартирної плати у плановому році на основі наступних даних:

- середньорічна ставка квартплати у попередньому році – 6,1 грн./кв. м;
- оплачувана житлова площа на початок планового року – 125400 кв. м;
- з 25 квітня планується ввести в дію житлову площу у розмірі 1500 кв. м, а з 27 червня – у розмірі 460 кв. м;
- з 20 липня буде виведено з експлуатації 360 кв. м житлової площі, а з 26 серпня – 240 кв. м.

Рішення:

Розмір середньорічної оплачуваної житлової площі (Ж) у плановому році обчислюється за формулою:

$$Ж = П + В * М : 12 - Н * (12 - М) : 12,$$

де П – розмір житлової площі на початок року;

В – розмір житлової площі, яка вводиться в дію;

Н – розмір житлової площі, яка вибуває з експлуатації;

М – кількість місяців функціонування житлової площі за рік, яка обчислюється починаючи з 1 числа місяця, наступного за місяцем її введення (виведення) в експлуатацію.

$$Ж = 125400 + 1500 * 8:12 + 460 * 6:12 - 360 * (12-7):12 - 240 * (12-8):12 = 126400 \text{ кв. м}$$

$$\text{Доходи від квартирної плати} = 126400 \text{ кв. м} * 6,1 = 771040 \text{ грн.}$$

4 ТЕОРЕТИЧНІ ПИТАННЯ ДО САМОСТІЙНОГО ВИВЧЕННЯ

1. Вчення про місцеві фінанси та його формування.
2. Об'єкт та предмет вивчення дисципліни «Управління місцевими фінансами та бюджетним процесом». Мета дисципліни.
3. Функції місцевих фінансів: 1) розподільча; 2) контрольна; 3) стимулююча.
4. Фінансова незалежність місцевого самоврядування: її сутність та характеристика.
5. Суть місцевого оподаткування.
6. Виникнення та розвиток місцевого оподаткування.
7. Суть комунального кредиту, причини існування, переваги у порівнянні з державним кредитом.
8. Порядок випуску та обігу муніципальних позик.
9. Бюджетний кодекс України про місцеві запозичення.
10. Досвід та проблеми розвитку муніципальних позик в Україні.
11. Альтернативні джерела формування фінансових ресурсів місцевого самоврядування.
12. Сутність, значення, принципи планування видатків місцевих бюджетів.
13. Характеристика кошторисного планування видатків бюджетних установ.
14. Складові елементи програмно-цільового методу планування видатків місцевих бюджетів.
15. Зміст, цілі та методи бюджетного регулювання.
16. Види бюджетних трансфертів.
17. Чинний порядок розрахунку базової дотації місцевим бюджетам: позитивні та негативні аспекти.
18. Субвенції місцевим бюджетам та їх види.
19. Вдосконалення організації міжбюджетних відносин у Бюджетному кодексі України.
20. Система управління місцевими фінансами.
21. Фінансовий контроль: його види та методи.
22. Етапи бюджетного процесу на місцевому рівні.
23. Складання проекту місцевого бюджету.
24. Виконання місцевого бюджету.
25. Підготовка та розгляд звіту про виконання місцевого бюджету.

5 ТЕСТОВІ ЗАВДАННЯ ЗА ТЕМАМИ

Тема 1. Сутність, складові та засади організації місцевих фінансів

1. Категорія «місцеві фінанси» це:

- а) сукупність фінансових ресурсів органів місцевого самоврядування;
- б) місцеве господарство адміністративно-територіальних одиниць;
- в) система економічних відносин, пов'язаних із формуванням, розподілом та використанням фінансових ресурсів, необхідних органам місцевого самоврядування для виконання покладених на них завдань;
- г) сукупність матеріальних засобів, які надаються в розпорядження адміністративно-територіальних одиниць.

2. Функції які виконують місцеві фінанси:

- а) інструмент регулювання соціального та економічного розвитку територій;
- б) контрольна, розподільча;
- в) інструмент економічного зростання;
- г) фіскальна.

3. До складу місцевих фінансових інститутів не належать:

- а) місцеві бюджети;
- б) державний бюджет;
- в) комунальний кредит;
- г) підприємства комунальної власності.

4. Яка необхідна умова існування місцевих фінансів:

- а) функціонування інституту місцевого самоврядування;
- б) виникнення державних фінансів;
- в) прийняття Конституції;
- г) всі відповіді правильні?

5. Яка з теорій не належить до теорій місцевого самоврядування:

- а) теорія вольності общин;
- б) державницька теорія місцевого самоврядування;
- в) теорія муніципального комунізму;
- г) децентралізаційна теорія?

6. Принципи місцевого самоврядування в Україні:

- а) самостійність, автономність, гласність, демократія;
- б) народовладдя, законність, гласність, колегіальність, поєднання місцевих і державних інтересів, виборність, правова, організаційна та матеріально фінансова самостійність у межах повноважень;

в) підзвітність та відповідальність перед територіальними громадами їх органів та посадових осіб, державна підтримка та гарантії місцевого самоврядування, судовий захист прав місцевого самоврядування;

г) підзвітність і підконтрольність перед державними органами влади.

7. До складу системи місцевого самоврядування в Україні не включаються:

а) територіальні громади;

б) сільські, селищні, міські ради;

в) сільські, селищні, міські голови;

г) обласні, районні державні адміністрації.

8. До основних складових ролі місцевих фінансів не відноситься:

а) забезпечення обороноздатності країни;

б) забезпечення фінансової незалежності органів місцевого самоврядування;

в) реалізація завдань державної регіональної політики;

г) вирішення соціальних, демографічних, екологічних, національних та інших проблем регіонів.

9. Яка хронологія в прийнятті нормативних актів, що регламентують функціонування місцевих фінансів:

а) Конституція України, Закон України «Про місцеве самоврядування в Україні», Бюджетний кодекс України, Закон України «Про Державний бюджет України» на поточний рік;

б) Конституція України, Бюджетний кодекс України, Закон України «Про місцеве самоврядування в Україні», Закон України «Про Державний бюджет України» на поточний рік;

в) Конституція України, Закон України «Про місцеве самоврядування в Україні», Закон України «Про Державний бюджет України» на поточний рік, Бюджетний кодекс України;

г) Бюджетний кодекс України, Конституція України, Закон України «Про місцеве самоврядування в Україні», Закон України «Про Державний бюджет України» на поточний рік, Бюджетний кодекс України?

10. Розподільча функція місцевих фінансів реалізовується в:

а) порядку формування доходів і видатків місцевих бюджетів, цільових фондів органів місцевого самоврядування, за допомогою яких проходить процес забезпечення їх фінансовими ресурсами, необхідними для виконання покладених на місцеве самоврядування функцій і завдань;

б) діяльності органів місцевого самоврядування при складанні проектів місцевих бюджетів, їх розгляді і затвердженні, а також виконанні і складанні

звіту про виконання місцевих бюджетів та спрямуванні на забезпечення передбачених пропорцій розподілу і перерозподілу фінансових ресурсів, їх цільове і економне використання;

в) створенні таких умов, за яких органи місцевого самоврядування стають безпосередньо зацікавленими в збільшенні обсягів доходів бюджетів, додатковому залученні надходжень, як загальнодержавних, так і місцевих податків і зборів, пошуку альтернативних доходів, ефективному використанні фінансових ресурсів, які поступають у їх розпорядження;

г) усі відповіді правильні.

11. Контрольна функція місцевих фінансів реалізовується в:

а) порядку формування доходів і видатків місцевих бюджетів, цільових фондів органів місцевого самоврядування, за допомогою яких проходить процес забезпечення їх фінансовими ресурсами, необхідними для виконання покладених на місцеве самоврядування функцій і завдань;

б) діяльності органів місцевого самоврядування при складанні проектів місцевих бюджетів, їх розгляді і затвердженні, а також виконанні і складанні звіту про виконання місцевих бюджетів та спрямуванні на забезпечення передбачених пропорцій розподілу і перерозподілу фінансових ресурсів, їх цільове і економне використання;

в) створенні таких умов, за яких органи місцевого самоврядування стають безпосередньо зацікавленими в збільшенні обсягів доходів бюджетів, додатковому залученні надходжень як загальнодержавних, так і місцевих податків і зборів, пошуку альтернативних доходів, ефективному використанні фінансових ресурсів, які поступають у їх розпорядження;

г) усі відповіді правильні.

12. Стимулююча функція місцевих фінансів реалізовується в:

а) порядку формування доходів і видатків місцевих бюджетів, цільових фондів органів місцевого самоврядування, за допомогою яких проходить процес забезпечення їх фінансовими ресурсами, необхідними для виконання покладених на місцеве самоврядування функцій і завдань;

б) діяльності органів місцевого самоврядування при складанні проектів місцевих бюджетів, їх розгляді і затвердженні, а також виконанні й складанні звіту про виконання місцевих бюджетів та спрямуванні на забезпечення передбачених пропорцій розподілу і перерозподілу фінансових ресурсів, їх цільове і економне використання;

в) створенні таких умов, за яких органи місцевого самоврядування стають безпосередньо зацікавленими в збільшенні обсягів доходів бюджетів, додатковому залученні надходжень як загальнодержавних, так і місцевих

податків і зборів, пошуку альтернативних доходів, ефективному використанні фінансових ресурсів, які поступають у їх розпорядження;

г) усі відповіді правильні.

13. Яка з теорій належить до теорій місцевого самоврядування?

а) децентралізаційна;

б) централізаційна;

в) унітарна;

г) усі відповіді правильні.

14. Місцеві фінанси в економічній системі держави використовуються як інструмент:

а) перерозподілу валового внутрішнього продукту;

б) державного регулювання розвитку територій;

в) державної регіональної політики;

г) усі відповіді правильні.

15. Місцеві фінанси в економічній системі держави не визначають:

а) стану й розвитку місцевого господарства;

б) стану фінансового вирівнювання;

в) фінансової бази державного бюджету;

г) обсягу й якості надання локальних суспільних послуг населенню.

16. У якому нормативному документі конституційно закріплено існування інституту місцевого самоврядування в Україні, визначено повноваження органів місцевого самоврядування, матеріальної і фінансової основи самоврядування, основних засад функціонування місцевих бюджетів, гарантування фінансування державою здійснення органами місцевого самоврядування делегованих повноважень:

а) Конституції України;

б) Законі України «Про місцеве самоврядування в Україні»;

в) Бюджетному кодексі України;

г) щорічних законах «Про Державний бюджет України»?

17. У якому нормативному документі здійснено розвиток та конкретизацію положень Конституції про місцеве самоврядування, його принципів, повноважень органів місцевого самоврядування, забезпечення матеріальної та фінансової бази, в т.ч. засад функціонування місцевих бюджетів?

а) Податковий кодекс України;

б) Закон України «Про місцеве самоврядування в Україні»;

в) Бюджетний кодекс України;

г) щорічні закони «Про Державний бюджет України»?

18. У якому нормативному документі визначено склад загального і спеціального фондів місцевих бюджетів, взаємовідносини між Державним бюджетом України та місцевими бюджетами, обсяги та особливості перерахування міжбюджетних трансфертів, додаткові положення, які регламентують бюджетний процес:

- а) Конституції України.
- б) Законі України «Про місцеве самоврядування в Україні».
- в) Бюджетному кодексі України.
- г) Щорічних законах «Про Державний бюджет України»?

19. У якому нормативному документі визначено склад місцевих бюджетів, проведено чіткий розподіл доходів і видатків між бюджетами, встановлено прозору і об'єктивну процедуру міжбюджетних відносин, визначено формульний порядок розрахунку дотацій вирівнювання, зміцнено фінансову базу органів місцевого самоврядування, встановлено зацікавленість у збільшенні доходів державного і місцевих бюджетів, визначено порядок проведення місцевих запозичень, встановлена відповідальність і контрольні повноваження всіх учасників бюджетного процесу:

- а) Конституції України.
- б) Законі України «Про місцеве самоврядування в Україні».
- в) Бюджетному кодексі України.
- г) щорічних законах «Про Державний бюджет України»?

Тема 2. Місцеві бюджети визначальна ланка місцевих фінансів

1. До місцевих бюджетів в Україні належать:

- а) обласні бюджети;
- б) районні бюджети;
- в) бюджети місцевого самоврядування;
- г) всі відповіді правильні.

2. Які види бюджетів відносяться до бюджетів місцевого самоврядування:

- а) бюджети територіальних громад сіл;
- б) обласні та районні бюджети;
- в) бюджети районів у містах;

3. Доходи місцевих бюджетів поділяються на:

- а) загальнодержавні і місцеві;
- б) податкові, неподаткові, доходи від операцій з капіталом, трансферти;

- в) власні і закріплені;
- г) постійні і тимчасові.

4. До складу власних доходів місцевих бюджетів не належить:

- а) державне мито;
- б) плата за забруднення навколишнього середовища;
- в) податок на промисел;
- г) податок з власників транспортних засобів.

5. Які видатки не фінансуються за рахунок коштів місцевих бюджетів:

- а) видатки для забезпечення конституційного ладу держави, державної цілісності та суверенітету, незалежного судочинства;
- б) видатки, які визначаються функціями держави (освіта, охорона здоров'я, соціальний захист і соціальне забезпечення тощо);
- в) видатки на реалізацію прав та обов'язків місцевого самоврядування;
- г) усі відповіді правильні?

6. На які потреби не використовуються кошти бюджету розвитку місцевих бюджетів:

- а) на погашення боргу місцевого самоврядування;
- б) на фінансування поточних потреб органів місцевого самоврядування;
- в) на фінансування інвестиційних проектів;
- г) на внески в статутні фонди суб'єктів підприємницької діяльності?

7. Не є джерелами бюджету розвитку місцевих бюджетів:

- а) надходження від місцевих податків та зборів;
- б) кошти від відчуження майна, яке знаходиться у комунальній власності;
- в) субвенції з інших бюджетів на виконання інвестиційних проектів;
- г) запозичення, які здійснюють місцеві ради.

8. Які з названих податків і зборів не відносяться до місцевих:

- а) єдиний податок для суб'єктів малого підприємництва;
- б) збір за видачу дозволу на розміщення об'єктів торгівлі та сфери послуг;
- в) комунальний податок;
- г) ринковий збір?

9. Які види бюджетів не відносяться до бюджетів місцевого самоврядування:

- а) бюджети територіальних громад сіл;
- б) бюджети територіальних громад селищ ;
- в) бюджети територіальних громад міст;
- г) бюджети територіальних громад районів.

10. До складу власних доходів місцевих бюджетів не належить:

- а) плата за державну реєстрацію суб'єктів підприємницької діяльності, що справляється виконавчими органами відповідних рад;
- б) плата за гарантії, надана органами місцевого самоврядування;
- в) гранти та дарунки у вартісному обрахунку;
- г) надходження від місцевих грошово-речових лотерей.

11. У державних фінансах місцеві бюджети є:

- а) складовою бюджетної системи;
- б) інструментом реалізації загальнодержавних програм;
- в) інструментом фінансового вирівнювання;
- г) усі відповіді правильні.

12. До складу закріплених доходів місцевих бюджетів не належить:

- а) плата за торговий патент на здійснення деяких видів підприємницької діяльності (за винятком плати за придбання торгових патентів пунктами продажу нафтопродуктів (автозаправними станціями, заправними пунктами), що справляється виконавчими органами відповідних рад;
- б) місцеві податки і збори, що зараховуються до бюджетів місцевого самоврядування;
- в) єдиний податок для суб'єктів малого підприємництва в частині, що належить відповідним бюджетам;
- г) надходження адміністративних штрафів, які накладаються виконавчими органами відповідних рад або утвореними ними в установленому порядку адміністративними комісіями.

13. Надходження до бюджету розвитку місцевих бюджетів здійснюється за рахунок:

- а) надходження дивідендів, нарахованих на акції (частки, паї) господарських товариств, що знаходяться у власності територіальної громади;
- б) коштів від повернення позик, які надавалися з відповідного місцевого бюджету до набрання чинності Бюджетного кодексу України, та відсотки, сплачені за користування позиками;
- в) кошти, які передаються з іншої частини місцевого бюджету;
- г) усі відповіді правильні.

14. Бюджет розвитку місцевих бюджетів це:

- а) складова частина спеціального фонду місцевих бюджетів, в якому зосереджуються бюджетні ресурси, призначені для проведення поточної діяльності;

б) складова частина загального фонду місцевих бюджетів, в якому зосереджуються бюджетні ресурси, призначені для проведення поточної діяльності;

в) складова частина спеціального фонду місцевих бюджетів, в якому зосереджуються бюджетні ресурси, призначені для проведення інвестиційної та інноваційної діяльності;

г) складова частина загального фонду місцевих бюджетів, в якому зосереджуються бюджетні ресурси, призначені для проведення інвестиційної та інноваційної діяльності.

15. Згідно з Бюджетним кодексом України, місцевий бюджет складається з фондів:

- а) унітарного та федерального;
- б) загального та спеціального;
- в) економічного та соціального;
- г) амортизаційного та інвестиційного.

16. В економічній системі держави місцеві бюджети впливають на:

- а) соціально-економічний розвиток;
- б) фінансову безпеку;
- в) фінансову стабільність;
- г) усі відповіді правильні.

Тема 3 Формування дохідної бази місцевого самоврядування

1. Що не відноситься до фінансової основи місцевого самоврядування:

- а) доходи місцевих бюджетів;
- б) об'єкти комунальної власності;
- в) кошти цільових фондів;
- г) кошти державного бюджету.

2. Фінансова незалежність місцевого самоврядування це:

а) незалежність органів місцевого самоврядування від загальнодержавних органів влади у прийнятті певних рішень щодо місцевих проблем при наявності забезпечення їхнього вирішення відповідними коштами;

б) незалежність органів місцевого самоврядування від рішень загальнодержавних органів влади;

в) право органів місцевого самоврядування самостійно приймати рішення в сфері місцевих фінансів;

г) залежність органів місцевого самоврядування від загальнодержавних органів влади у прийнятті певних рішень щодо місцевих проблем при наявності забезпечення їхнього вирішення відповідними коштами.

3. Які органи влади і управління мають право випускати місцеві позики?

- а) органи місцевого самоврядування;
- б) Верховна Рада України;
- в) міські ради;
- г) обласні ради?

4. Комунальний кредит – це:

а) сукупність економічних відносин між міжнародними фінансовими інститутами та органами місцевого самоврядування, за яких останні виступають у ролі позичальника і кредитора;

б) сукупність економічних відносин між органами державної влади та управління на місцях, з одного боку, та фізичними і юридичними особами з другого, при яких перші виступають в якості позичальника, кредитора і гаранта;

в) сукупність економічних відносин між органами місцевого самоврядування, з одного боку, та фізичними і юридичними особами з другого, при яких перші виступають в якості частіше всього позичальника, рідше кредитора;

г) сукупність фондів грошових засобів, які створюються в процесі розподілу і перерозподілу ВВП і спрямовуються на економічний та соціальний розвиток адміністративно-територіальних одиниць.

5. Що з наведеного не є формою комунального кредиту?

- а) муніципальна позика;
- б) загальнодержавні грошово-речові лотереї;
- в) комунальний банківський кредит;
- г) місцеві грошово-речові лотереї?

6. Залежно від мети випуску, муніципальні позики бувають:

- а) проектні;
- б) загальні;
- в) прибуткові;
- г) усі відповіді правильні.

7. Зовнішні запозичення можуть здійснювати лише міські ради міст з чисельністю населення:

- а) до 500 тис. осіб;
- б) понад 800 тис. осіб;
- в) понад 1 млн осіб;
- г) до 100 тис. осіб.

8. Видатки на обслуговування боргу місцевих бюджетів не можуть щорічно перевищувати:

- а) 20% видатків від загального фонду відповідного місцевого бюджету;
- б) 10% видатків від загального фонду відповідного місцевого бюджету;
- в) 50% видатків від загального фонду відповідного місцевого бюджету;
- г) 30% видатків від загального фонду відповідного місцевого бюджету.

9. Що не входить до складу стадій життєвого циклу облігації муніципальної позики:

- а) емісія;
- б) збереження;
- в) розміщення;
- г) обіг.

10. Чи мають право органи місцевого самоврядування, згідно з Бюджетним кодексом України, створювати позабюджетні та валютні фонди:

- а) так;
- б) ні;
- в) у виняткових випадках, передбачених законодавством;
- г) мали право до 01.01.2000.?

11. Відповідальність за зобов'язаннями за запозиченнями до місцевих бюджетів:

- а) держава не несе;
- б) держава несе;
- в) покладається на вищестоящі органи місцевої влади, а в разі їх відсутності на державу;
- г) при виникненні надзвичайних обставин держава може солідарно розподілити відповідальність із відповідним органом місцевого самоврядування.

12. Головною ознакою фінансової незалежності органів місцевого самоврядування є:

- а) володіння і самостійне розпорядження фінансовими ресурсами, розмір яких відповідає функціям і завданням, що на них покладаються;
- б) встановлення місцевих податків і зборів та їх ставок у межах, визначених законодавством;
- в) рухоме та нерухоме майно, яке знаходиться у комунальній власності;
- г) усі відповіді правильні.

13. Місцеві позики для обслуговування загальних або поточних потреб

це:

- а) прибуткові;
- б) неприбуткові;
- в) загальні;
- г) часткові.

14. Місцеві фінансові ресурси це:

а) сукупність засобів, що перебувають у розпорядженні органів місцевого самоврядування;

б) сукупність фондів грошових засобів, які створюються в процесі розподілу та перерозподілу ВВП і спрямовуються на економічний та соціальний розвиток адміністративно-територіальних одиниць;

в) сукупність економічних відносин між міжнародними фінансовими інститутами та органами місцевого самоврядування, при яких останні виступають у ролі позичальника і кредитора;

г) сукупність економічних відносин між органами державної влади та управління на місцях, з одного боку, та фізичними і юридичними особами з іншого, при яких перші виступають в якості позичальника, кредитора і гаранта.

15. Що не відноситься до фінансових ресурсів органів місцевого самоврядування:

- а) доходи місцевих бюджетів;
- б) фінансові ресурси підприємств комунальної власності;
- в) видатки місцевих бюджетів;
- г) благодійні, спонсорські внески, пожертвування?

16. Місцеві позики, що випускаються під конкретний прибутковий проект, це:

- а) прибуткові;
- б) неприбуткові;
- в) загальні;
- г) часткові.

17. Органи місцевого самоврядування відповідальність за зобов'язаннями за запозиченнями держави:

- а) несуть;
- б) не несуть;
- в) покладається на вищестоящі органи місцевої влади;
- г) несуть при виникненні надзвичайних обставин.

18. Згідно з Бюджетним кодексом України, чи мають право органи місцевого самоврядування самостійно розглядати і затверджувати відповідні місцеві бюджети:

- а) так;
- б) ні;
- в) у виняткових випадках, передбачених законодавством;
- г) мали право до 01.01.2000 р.?

19. Місцеві позики для фінансування капіталомістких проектів, погашення яких проводиться за рахунок місцевих надходжень і держбюджету, це:

- а) прибуткові;
- б) неприбуткові;
- в) проектні;
- г) поточні.

Тема 4. Система видатків місцевих бюджетів

1. Формула розподілу обсягу міжбюджетних трансфертів між державним бюджетом та місцевими бюджетами не враховує:

- а) фінансові нормативи бюджетної забезпеченості та коригувальні коефіцієнти до них і прогнозний обсяг кошика доходів місцевих бюджетів;
- б) коефіцієнт вирівнювання й індекс відносної податкоспроможності адміністративно-територіальної одиниці;
- в) кількість мешканців та кількість споживачів соціальних послуг;
- г) кількість муніципальних закладів.

2. Індекс відносної податкоспроможності дорівнює:

- а) добутку середньодушового кошика доходів місцевого самоврядування і середнього по Україні обсягу середньодушового кошика доходів;
- б) частці від ділення середньодушового кошика доходів місцевого самоврядування на середній по Україні обсяг середньодушового кошика доходів;
- в) різниці середнього по Україні обсягу середньодушового кошика доходів і середньодушового кошика доходів місцевого самоврядування;
- г) сумі середньодушового кошика доходів місцевого самоврядування та середньому по Україні обсягу середньодушового кошика доходів.

3. Коефіцієнт вирівнювання це:

- а) показник, що дорівнює обсягу коштів, необхідних місцевому самоврядуванню для збалансування бюджету;

б) коефіцієнт, що застосовується при розрахунку обсягу дотацій вирівнювання та коштів, які передаються з Державного бюджету України до місцевих бюджетів з метою зміцнення доходної бази бюджетів місцевого самоврядування;

в) коефіцієнт, що визначається для розрахунку частки видатків у плановому розмірі доходів місцевого самоврядування;

г) коефіцієнт, що визначається для розрахунку величини видатків у плановому розмірі доходів місцевого самоврядування.

4. При розрахунку видатків на утримання органів управління враховується:

а) чисельність працівників органів управління залежно від чисельності населення області (міста);

б) середньодушовий кошик доходів;

в) фінансовий норматив бюджетної забезпеченості;

г) індекс відносної податкоспроможності.

5. При розрахунку видатків на освіту не враховується:

а) загальний обсяг ресурсів бюджету на освіту;

б) фінансовий норматив бюджетної забезпеченості в розрахунку на одного учня;

в) наведений контингент учнів різних типів загальноосвітніх навчальних закладів;

г) індекс відносної податкоспроможності.

6. При розрахунку видатків на соціальний захист і соціальне забезпечення не враховується:

а) загальний обсяг ресурсів бюджету на соціальний захист і соціальне забезпечення;

б) індекс відносної податкоспроможності;

в) контингент отримувачів соціальних виплат;

г) фінансовий норматив бюджетної забезпеченості.

7. При розрахунку видатків на охорону здоров'я враховується:

а) чисельність населення адміністративно-територіальної одиниці;

б) співвідношення обсягів видатків на охорону здоров'я між місцевими бюджетами окремих видів;

в) коригувальні коефіцієнти до фінансових нормативів бюджетної забезпеченості, які враховують співвідношення видатків на заробітну плату в загальній сумі видатків місцевих бюджетів, вікову структуру населення, надання послуг відомчими закладами охорони здоров'я;

г) усі названі чинники враховуються.

8. До видів кошторисів не відносяться:

- а) індивідуальні;
- б) локальні;
- в) загальні;
- г) зведені галузеві.

9. У процесі програмно-цільового планування на етапі стратегічного планування не здійснюється:

- а) визначення довго та середньострокових цілей;
- б) моніторинг ресурсної бази, її вартісна оцінка;
- в) прийняття програмних документів органами влади;
- г) відбір першочергових завдань, виходячи з фінансових можливостей.

10. У процесі програмно-цільового планування на етапі складання бюджету не здійснюється:

- а) розробка, аналіз і відбір програм;
- б) визначення та аналіз ресурсів, необхідних для реалізації програм;
- в) оцінювання та очікування результатів;
- г) подання бюджетних запитів для включення програм до бюджету.

11. Кошториси, які визначають обсяг, цільове призначення і розподіл коштів загального і спеціального фондів, що виділяються з бюджету на утримання кількох типових установ, які обслуговуються однією централізованою бухгалтерією, відносяться до :

- а) індивідуальних;
- б) локальних;
- в) загальних;
- г) зведених галузевих.

12. Показники, які використовуються для оцінювання досягнення поставлених цілей (кількість користувачів товарами, роботами, послугами, виробленими в процесі виконання бюджетної програми), це:

- а) показники затрат;
- б) показники продукту;
- в) показники ефективності;
- г) показники якості.

13. Кошториси, які відображають специфіку й особливості виробничої діяльності установи, розробляються за затвердженими формами і розрізняються за видами бюджетних установ (школами, лікарнями, дитячими садками і т.д.), відносяться до:

- а) індивідуальних;
- б) локальних;

- в) загальних;
- г) зведених галузевих.

14. За допомогою якого методу здійснюється планування місцевих бюджетів:

- а) нормативного;
- б) розрахунково-аналітичного;
- в) економіко-математичного;
- г) усі відповіді правильні.

15. Показники, що визначають обсяг та структуру ресурсів, які забезпечують виконання бюджетної програми, це:

- а) показники затрат;
- б) показники продукту;
- в) показники ефективності;
- г) показники якості.

16. Кошториси, які являють собою об'єднані в один кошторис індивідуальні кошториси однотипних установ, кошториси видатків на централізовані заходи і загальні кошториси міністерств і управлінь відносять до:

- а) індивідуальних;
- б) локальних;
- в) загальних;
- г) зведених галузевих.

17. До витрат на благоустрій міст і селищ відносяться:

- а) капітальні вкладення;
- б) витрати на капітальний ремонт;
- в) витрати на поточне утримання споруд і благоустрій;
- г) усі відповіді правильні.

18. Показники, які визначаються як відношення кількості вироблених товарів (виконання робіт, надання послуг) до їх вартості у грошовому або людському вимірі (витрати ресурсів на одиницю показника продукту), це:

- а) показники затрат;
- б) показники продукту;
- в) показники ефективності;
- г) показники якості.

Тема 5 Фінансове вирівнювання та бюджетне регулювання

1. Суб'єктами міжбюджетних відносин є:

- а) місцеві осередки політичних партій;

б) органи державної влади та управління й органи місцевого самоврядування, до компетенції яких включені повноваження щодо складання, розгляду, затвердження і виконання бюджетів;

в) громадські утворення і організації;

г) усі відповіді правильні.

2. Бюджетне регулювання це:

а) надання коштів з місцевих бюджетів державному бюджету для збалансування доходів і видатків державного бюджету;

б) надання коштів з державного бюджету місцевим бюджетам для збалансування доходів і видатків усіх бюджетів;

в) надання коштів з місцевих бюджетів іншим місцевим бюджетам у формі субсидій;

г) надання коштів з місцевих бюджетів іншим місцевим бюджетам у формі дотацій.

3. Методи бюджетного регулювання:

а) балансовий;

б) моделювання;

в) надання бюджетних трансфертів;

г) установлення надбавок до загальнодержавних податків.

4. Фінансове вирівнювання це:

а) приведення у відповідність витрат бюджетів (за економічною та функціональною класифікацією) до гарантованого державою мінімального рівня соціальних послуг на душу населення, ліквідація значних диспропорцій у здійсненні видатків у розрізі окремих територій;

б) перерозподіл фінансових ресурсів між бюджетами різних рівнів;

в) спрямування коштів із «багатших» регіонів у «бідніші» з метою збалансування доходної і видаткової частин місцевих бюджетів;

г) відносини між державою, та місцевим самоврядуванням щодо забезпечення відповідних бюджетів фінансовими ресурсами, необхідними для виконаним функцій, передбачених Конституцією та законами України.

5. Як визначається обсяг дотацій вирівнювання місцевим бюджетам?

а) шляхом зіставлення запланованих доходів і видатків місцевого бюджету;

б) залежно від обсягів доходів державного бюджету;

в) як перевищення обсягу видатків (розрахованих із застосуванням фінансових нормативів бюджетної забезпеченості та коригуючих коефіцієнтів) над кошиком доходів;

г) залежно від обсягів видатків державного бюджету.

6. Субвенції на виконання інвестиційних проектів можуть надаватися:

- а) з Державного бюджету;
- б) з місцевих бюджетів;
- в) з Державного та з місцевих бюджетів;
- г) заборонені Бюджетним кодексом України.

7. Які є види нормативів відрахувань від загальнодержавних податків і доходів:

- а) загальні, групові, індивідуальні;
- б) єдині, множинні, індивідуальні;
- в) єдині, групові, індивідуальні;
- г) єдині, галузеві, регіональні?

8. Дотації для вирівнювання бюджетів районів у містах, сіл, селищ, міст районного значення та їх об'єднань надаються:

- а) з Державного бюджету;
- б) з місцевих бюджетів;
- в) з бюджетів міст Києва і Севастополя, міст республіканського і обласного значення;
- г) заборонені Бюджетним кодексом України.

9. Субвенції на здійснення програм соціального захисту можуть надаватися:

- а) з Державного бюджету;
- б) з місцевих бюджетів;
- в) з Державного та з місцевих бюджетів;
- г) заборонені Бюджетним кодексом України.

10. До способів розмежування доходів між бюджетами відноситься :

- а) розподіл податків та інших доходів між бюджетами різних рівнів;
- б) розщеплення надходжень від податків шляхом закріплення за кожним рівнем бюджетної системи конкретних часток податку в межах єдиної ставки оподаткування;
- в) установлення територіальних надбавок до загальнодержавних податків на користь місцевого самоврядування;
- г) усі відповіді правильні.

11. Метою вертикального бюджетного регулювання є:

- а) забезпечення необхідними доходними джерелами бюджетів різних рівнів відповідно до діючого порядку розмежування повноважень між органами державної влади та місцевого самоврядування;

б) розподіл видатків між бюджетами та надання їм доходів, достатніх для фінансування визначених видатків;

в) ліквідація відмінностей у рівнях бюджетної забезпеченості в розрізі бюджетів місцевого самоврядування (міських за категоріями міст, селищних та сільських);

г) вирівнювання доходів і видатків однотипних видів місцевих бюджетів.

12. Метою горизонтального бюджетного регулювання є:

а) забезпечення необхідними доходними джерелами бюджетів різних рівнів відповідно до діючого порядку розмежування

повноважень між органами державної влади та місцевого самоврядування;

б) розподіл видатків між бюджетами і надання їм доходів, достатніх для фінансування визначених видатків;

в) ліквідація відмінностей у рівнях бюджетної забезпеченості в розрізі бюджетів місцевого самоврядування (міських за категоріями міст, селищних та сільських);

г) вирівнювання доходів і видатків однотипних видів місцевих бюджетів.

13. Вертикальне бюджетне регулювання досягається шляхом:

а) забезпечення необхідними доходними джерелами бюджетів різних рівнів відповідно до діючого порядку розмежування повноважень між органами державної влади та місцевого самоврядування;

б) розподілу видатків між бюджетами та надання їм доходів, достатніх для фінансування визначених видатків;

в) ліквідація відмінностей у рівнях бюджетної забезпеченості в розрізі бюджетів місцевого самоврядування (міських за категоріями міст, селищних та сільських);

г) вирівнювання доходів і видатків однотипних видів місцевих бюджетів.

14. Горизонтальне бюджетне регулювання досягається шляхом:

а) забезпечення необхідними доходними джерелами бюджетів різних рівнів відповідно до діючого порядку розмежування повноважень між органами державної влади та місцевого самоврядування;

б) розподілу видатків між бюджетами і надання їм доходів, достатніх для фінансування визначених видатків;

в) ліквідація відмінностей у рівнях бюджетної забезпеченості в розрізі бюджетів місцевого самоврядування (міських за категоріями міст, селищних та сільських);

г) вирівнювання доходів і видатків однотипних видів місцевих бюджетів.

15. Субвенції на виконання інвестиційних проектів можуть надаватися:

- а) з Державного бюджету;
- б) з місцевих бюджетів;
- в) з Державного та з місцевих бюджетів;
- г) заборонені Бюджетним кодексом України.

16. Субвенції на утримання об'єктів спільного користування чи ліквідацію негативних наслідків діяльності об'єктів спільного користування можуть надаватися:

- а) з Державного бюджету;
- б) з місцевих бюджетів;
- в) з Державного та з місцевих бюджетів;
- г) заборонені Бюджетним кодексом України.

17. Субвенції на компенсацію втрат доходів бюджетів місцевого самоврядування на виконання власних повноважень внаслідок надання встановлених пільг, можуть надаватися:

- а) з Державного бюджету;
- б) з місцевих бюджетів;
- в) з Державного та з місцевих бюджетів;
- г) заборонені Бюджетним кодексом України.

18. Субвенції на виконання власних повноважень територіальних громад сіл, селищ, міст та їх об'єднань можуть надаватися:

- а) з Державного бюджету;
- б) з місцевих бюджетів;
- в) з Державного та з місцевих бюджетів;
- г) заборонені Бюджетним кодексом України.

Тема 6 Управління фінансами і фінансовий контроль на місцевому рівні

1. Який орган державної влади чи місцевого самоврядування затверджує місцевий бюджет:

- а) Верховна Рада України;
- б) облдержадміністрація;
- в) Кабінет Міністрів України;
- г) місцеві ради?

2. Кому підзвітне та підконтрольне міське фінансове управління:

- а) міській раді;

- б) Державній податковій адміністрації України;
- в) Верховній Раді України;
- г) Кабінету Міністрів України?

3. Вкажіть, що з наведених матеріалів не включається до проекту рішення про місцевий бюджет:

- а) пояснювальна записка до проекту рішення;
- б) прогноз показників місцевого бюджету;
- в) перелік інвестиційних програм;
- г) кошториси бюджетних установ.

4. На рівні місцевих бюджетів у бюджетному процесі виділяють такі стадії:

а) складання проекту місцевого бюджету, затвердження, виконання місцевого бюджету, розгляд звіту про виконання місцевого бюджету;

б) складання проекту місцевого бюджету, розгляд та прийняття рішення про місцевий бюджет, виконання, підготовка та розгляд звіту про виконання місцевого бюджету і прийняття рішення щодо цього;

в) розгляд та прийняття рішення про місцевий бюджет, затвердження місцевого бюджету, виконання місцевого бюджету, підготовка та розгляд звіту про виконання місцевого бюджету;

г) складання проекту місцевого бюджету, розгляд та прийняття рішення про місцевий бюджет, виконання, контроль за виконанням місцевого бюджету.

5. До прав органів місцевого самоврядування в сфері місцевих фінансів належить:

а) право самостійно розпоряджатися коштами місцевих бюджетів, визначати напрями їх використання;

б) право випускати загальнодержавні лотереї;

в) право створення позабюджетних і валютних фондів;

г) усі перелічені варіанти.

6. Місцевий фінансовий орган це:

а) установа (організація), що фінансується з місцевого бюджету;

б) установа, яка, відповідно до законодавства України, організовує та здійснює функції по складанню, виконанню місцевих бюджетів, контролю за витрачанням коштів розпорядниками бюджетних коштів;

в) установа, яка здійснює функції по фінансуванню місцевих бюджетів;

г) усі відповіді правильні.

7. Казначейське обслуговування місцевих бюджетів здійснюється:

а) територіальними органами Державного казначейства України;

б) Державною податковою адміністрацією;

- в) Кабінетом Міністрів України;
- г) в Україні виконання місцевих бюджетів не переведене на казначейське обслуговування.

8. Які є методи фінансового контролю на місцевому рівні:

- а) попередній, поточний і наступний;
- б) ревізії та перевірки;
- в) самоаналіз;
- г) аудит?

9. Стратегічне управління місцевими фінансами це:

а) діяльність щодо перевірки правильності розподілу створеної вартості, утворення і витрачання фондів грошових коштів, цільового використання коштів;

б) діяльність, що виражається в установленні обсягів фінансових ресурсів адміністративно-територіальних одиниць на перспективу для реалізації цільових програм, пов'язаних з піднесенням економіки регіонів України, проведенням її структурної перебудови, розвитком АПК, а також вирішенням соціальних проблем;

в) діяльність, що полягає в маневруванні наявними фінансовими ресурсами органів місцевого самоврядування, залученні додаткових коштів, ефективному витрачанні наявних грошових засобів;

г) регламентована норма і права діяльність, пов'язана зі складанням, розглядом, затвердженням бюджетів, їх виконанням, розглядом звітів про виконання бюджетів, що становлять бюджетну систему України.

10. Які є форми фінансового контролю на місцевому рівні:

- а) попередній, поточний і наступний;
- б) ревізії та перевірки;
- в) самоаналіз;
- г) аудит?

11. Чи мають право органи місцевого самоврядування отримувати короткотермінові позички в межах поточного бюджетного періоду:

- а) ні;
- б) так, терміном до 1 місяця;
- в) так, терміном до 3 місяців;
- г) так, терміном до 6 місяців.

12. Фінансовий контроль як функціональний елемент управління місцевими фінансами це:

а) діяльність щодо перевірки правильності розподілу створеної вартості, утворення і витрачання фондів грошових коштів, цільового використання коштів;

б) діяльність, що виражається в установленні обсягів фінансових ресурсів адміністративно-територіальних одиниць на перспективу для реалізації цільових програм, пов'язаних з піднесенням економіки регіонів України, проведенням її структурної перебудови, розвитком АПК, а також вирішенням соціальних проблем;

в) діяльність, що полягає в маневруванні наявними фінансовими ресурсами органів місцевого самоврядування, залученні додаткових коштів, ефективному витрачанні наявних грошових засобів;

г) регламентована норма права діяльність, пов'язана зі складанням, розглядом, затвердженням бюджетів, їх виконанням, розглядом звітів про виконання бюджетів, що становлять бюджетну систему України.

13. Кому підпорядковуються місцеві фінансові органи?

а) вищестоящому фінансовому органу;

б) державним адміністраціям;

в) місцевим радам;

г) усі відповіді правильні.

14. Чи мають право органи місцевого самоврядування самостійно розробляти, затверджувати і виконувати відповідні місцеві бюджети:

а) ні;

б) так;

в) так, але до прийняття Бюджетного кодексу України;

г) так, після прийняття Бюджетного кодексу України.

15. Бюджетний процес це:

а) діяльність щодо перевірки правильності розподілу створеної вартості, утворення і витрачання фондів грошових коштів, цільового використання коштів;

б) діяльність, що виражається в установленні обсягів фінансових ресурсів адміністративно-територіальних одиниць на перспективу для реалізації цільових програм, пов'язаних з піднесенням економіки регіонів України, проведенням її структурної перебудови, розвитком АПК, а також вирішенням соціальних проблем;

в) діяльність, що полягає в маневруванні наявними фінансовими ресурсами органів місцевого самоврядування, залученні додаткових коштів, ефективному витрачанні наявних грошових засобів;

г) регламентована нормами права діяльність, пов'язана зі складанням, розглядом, затвердженням бюджетів, їх виконанням, розглядом звітів про виконання бюджетів, що становлять бюджетну систему України.

16. Скільки стадій бюджетного процесу визначено Бюджетним кодексом України:

а) 3;

б) 4;

в) 5;

г) 6.

17. До причин територіальних відмінностей у формуванні доходів і в складі та обсягах видатків місцевих бюджетів відносяться :

а) різний рівень економічного розвитку господарського комплексу адміністративно-територіальних одиниць і його спеціалізація та різноманітність природно-кліматичних умов;

б) різний екологічний стан територій та особливості розташування населених пунктів, зокрема адміністративних центрів;

в) насиченість шляхами сполучення та кількість населення, його віковий склад;

г) усі відповіді правильні.

18. Оперативне управління місцевими фінансами це:

а) діяльність щодо перевірки правильності розподілу створеної вартості, утворення і витрачання фондів грошових коштів, цільового використання коштів;

б) діяльність, що виражається в установленні обсягів фінансових ресурсів адміністративно-територіальних одиниць на перспективу для реалізації цільових програм, пов'язаних з піднесенням економіки регіонів України, проведенням її структурної перебудови, розвитком АПК, а також вирішенням соціальних проблем;

в) діяльність, що полягає в маневруванні наявними фінансовими ресурсами органів місцевого самоврядування, залученні додаткових коштів, ефективному витрачанні наявних грошових засобів;

г) регламентована нормами права діяльність, пов'язана зі складанням, розглядом, затвердженням бюджетів, їх виконанням, розглядом звітів про виконання бюджетів, що становлять бюджетну систему України.

Список рекомендованих джерел

1. Алексеев І. В. Бюджетна система : навч. посібник / І. В. Алексеев, Н. Б. Ярошевич, А. М. Чушак-Голобородько. – Київ : Хай–Тек Прес, 2007. – 376 с.
2. Базилевич В. Д. Державні фінанси : навч. посібник / В. Д. Базилевич, Л. О. Баластрик. – Київ : Атіка, 2002. – 368 с.
3. Безземельна Т. О. Напрями вдосконалення процесу формування місцевих бюджетів [Текст] / Т. О. Безземельна // Держава та регіони. – 2007. – № 4. – С. 8–13. (Серія. Державне управління).
4. Бюджетна система : навчально-методичний посібник для студентів заочної форми навчання / С. В. Бойко, В. В. Гошовська та ін. – Біла Церква, 2011. – 202 с.
5. Бюджетна система : підручник / В. В. Бабіченко, С. В. Бойко, С. О. Булгакова та ін. ; за наук. ред. В. М. Федосова, С. І. Юрія. – Київ : Тернопіль : Центр учбової літератури; Економічна думка, 2012. – 871 с.
6. Бюджетне забезпечення територіальних громад України : тенденції останніх років // Галузевий моніторинг. – 2012. – № 9. – Режим доступу : <http://dialogueauc.org.ua/sites/all/sites/dialogueauc.org.ua/files/files/mon9.pdf>
7. Бюджетний менеджмент : підручник // за ред. В. Федосова. – Київ : КНЕУ, 2004. – 864 с.
8. Василик О. Д. Державні фінанси України : підручник / О. Д. Василик, К. В. Павлюк. – Київ : Ніос. – 2002. – 608 с.
9. Василик О. Д. Бюджетна система України : підручник / О. Д. Василик, К. В. Павлюк. – Київ : Центр навчальної літератури, 2004. – 544 с.
10. Курило О. В. Стратегія реформування державних фінансів в Україні / О. В. Курило // Молодий вчений. – 2016. – № 7. – С. 67–69.
11. Мацюра С. І. Зарубіжний досвід ведення бюджетної політики місцевими органами влади [Текст] / С. І. Мацюра // Держава та регіони. – 2008. – № 1. – С. 126–130. (Серія : Державне управління).
12. Управління державним бюджетом України : підручник / колектив авторів : Ф. О. Ярошенко, Т. І. Єфименко, П. Ю. Буряк та ін. [заг. редакція М. Я. Азарова]. – Київ : Міністерство фінансів України, 2010. – 816 с.
13. Фінанси регіону : навч. посібник / М. А. Коваленко, Т. О. Мацієвич, Г. М. Полевик, Н. В. Радванська ; за ред. М. А. Коваленка. – Херсон : [Олді-плюс], 2010. – 312 с.

14. Чала Н. Д. Бюджетна система : навч. посібник / Н. Д. Чала, Л. В. Лазоренко. – Київ : Знання, 2010. – 223 с.
15. Чугунов І. Я. Теоретичні аспекти бюджетного регулювання : навч. посібник / І. Я. Чугунов. – Київ : НДФІ, 2005. – 259 с.
15. Загородній А. Г. Фінансовий словник / А. Г. Загородній, Г. Л. Вознюк, Т. С. Смовженко. – 3-тє вид., випр. та доп. – Київ : Т-во «Знання», 2000. – 587 с.
16. Муніципальні фінанси : навч. посібник / За редак. д. е. н., проф. О. П. Кириленко. – Тернопіль. – Астон, 2015. – 360 с.
17. Опарін В. М. Фінанси (Загальна теорія) : навч. посібник / В. М. Опарін. – 5-тє вид., Київ : КНЕУ, 2008. – 240 с.
18. Бечко П. К. Місцеві фінанси : навч. посібник / П. К. Бечко, О. В. Ролінський. – Київ : ЦУЛ, 2007. – 192 с.
19. Рева Т. М. Місцеві фінанси : навч. посібник / Т. М. Рева, К. Ф. Ковальчук, Н. В. Кучкова. – Київ : ЦУЛ, 2007. – 208 с.
20. Цифровий репозиторій ХНУМГ ім. О. М. Бекетова [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://eprints.kname.edu.ua>
21. Офіційний сайт Міністерства фінансів України [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.minfin.gov.ua/>
22. Офіційний сайт Президента України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.president.gov.ua/>
23. Офіційний сайт Верховної Ради України [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.zakon.rada.gov.ua/>
24. Офіційний сайт Комітету Верховної Ради України з питань бюджету [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.budget.rada.gov.ua/>

ДОДАТОК А

Таблиця А.1 – Вихідні дані для виконання розрахункової частини (задачі 1–2)

№ варі- анту	Задача 1			Задача 2										
	Д	З	В	Є	Ф	Тр	Зм	Т	М	П	Л	Ш	Р	С
1	2300	2800	5900	26,6	27322,5	158	346,1	2771,9	1960,5	342,9	388,6	65,8	148	231,7
2	2325	2790	5905	27,1	27869,0	161,2	353,0	2827,3	1999,7	349,8	396,4	67,1	151,0	236,3
3	2350	2780	5910	27,7	28426,3	164,4	360,1	2883,9	2039,7	356,8	404,3	68,5	154,0	241,1
4	2375	2770	5915	28,2	28994,9	167,7	367,3	2941,6	2080,5	363,9	412,4	69,8	157,1	245,9
5	2400	2760	5920	28,8	29574,8	171,0	374,6	3000,4	2122,1	371,2	420,6	71,2	160,2	250,8
6	2425	2750	5925	29,4	30166,2	174,4	382,1	3060,4	2164,6	378,6	429,0	72,6	163,4	255,8
7	2450	2740	5930	30,0	30769,6	177,9	389,8	3121,6	2207,8	386,2	437,6	74,1	166,7	260,9
8	2475	2730	5935	30,6	31385,0	181,5	397,6	3184,0	2252,0	393,9	446,4	75,6	170,0	266,2
9	2500	2720	5940	31,2	32012,7	185,1	405,5	3247,7	2297,0	401,8	455,3	77,1	173,4	271,5
10	2525	2710	5945	31,8	32652,9	188,8	413,6	3312,7	2343,0	409,8	464,4	78,6	176,9	276,9
11	2550	2700	5950	32,4	33306,0	192,6	421,9	3378,9	2389,8	418,0	473,7	80,2	180,4	282,4
12	2575	2690	5955	33,1	33972,1	196,5	430,3	3446,5	2437,6	426,4	483,2	81,8	184,0	288,1
13	2600	2680	5960	33,7	34651,5	200,4	438,9	3515,4	2486,4	434,9	492,8	83,5	187,7	293,9
14	2625	2670	5965	34,4	35344,6	204,4	447,7	3585,7	2536,1	443,6	502,7	85,1	191,5	299,7
15	2650	2660	5970	35,1	36051,5	208,5	456,7	3657,5	2586,8	452,4	512,7	86,8	195,3	305,7
16	2675	2650	5975	35,8	36772,5	212,6	465,8	3730,6	2638,6	461,5	523,0	88,6	199,2	311,8
17	2700	2640	5980	36,5	37507,9	216,9	475,1	3805,2	2691,3	470,7	533,5	90,3	203,2	318,1
18	2725	2630	5985	37,2	38258,1	221,2	484,6	3881,3	2745,2	480,1	544,1	92,1	207,2	324,4
19	2750	2620	5990	38,0	39023,3	225,7	494,3	3959,0	2800,1	489,7	555,0	94,0	211,4	330,9

Продовження таблиці А.1

<i>№</i> <i>варі-</i> <i>анту</i>	<i>Задача 1</i>			<i>Задача 2</i>										
	<i>Д</i>	<i>З</i>	<i>В</i>	<i>Є</i>	<i>Ф</i>	<i>Тр</i>	<i>Зм</i>	<i>Т</i>	<i>М</i>	<i>П</i>	<i>Л</i>	<i>Ш</i>	<i>Р</i>	<i>С</i>
20	2720	2625	5980	36,9	37886,7	219,1	479,9	3843,6	2718,5	475,5	538,9	91,2	205,2	321,3
21	2690	2630	5970	35,8	36783,2	212,7	465,9	3731,7	2639,3	461,6	523,2	88,6	199,2	311,9
22	2660	2635	5960	34,8	35711,8	206,5	452,4	3623,0	2562,5	448,2	507,9	86,0	193,4	302,8
23	2630	2640	5950	33,8	34671,7	200,5	439,2	3517,5	2487,8	435,1	493,1	83,5	187,8	294,0
24	2600	2645	5940	32,8	33661,8	194,7	426,4	3415,0	2415,4	422,5	478,8	81,1	182,3	285,5
25	2570	2650	5930	31,8	32681,4	189,0	414,0	3315,6	2345,0	410,2	464,8	78,7	177,0	277,1
26	2540	2655	5920	30,9	31729,5	183,5	401,9	3219,0	2276,7	398,2	451,3	76,4	171,9	269,1
27	2510	2660	5910	30,0	30805,3	178,1	390,2	3125,2	2210,4	386,6	438,1	74,2	166,9	261,2
28	2480	2665	5900	29,1	29908,1	173,0	378,9	3034,2	2146,0	375,3	425,4	72,0	162,0	253,6
29	2450	2670	5890	28,3	29037,0	167,9	367,8	2945,8	2083,5	364,4	413,0	69,9	157,3	246,2
30	2420	2675	5880	27,4	28191,2	163,0	357,1	2860,0	2022,8	353,8	401,0	67,9	152,7	239,1

Таблиця А.2 – Вихідні дані для практичних ситуаційних завдань (задачі 3 – 5)

№ варі- анту	Задача 3		Задача 4									Задача 5		
	Б	З	Н	К	І	Бм	О	У	Оз	Пр	Кф	Ч	Г	Х
1	5	51240	2844,0	493	43	12	6170	628	252	351	146	170	32300,0	75
2	7	51250	2872,4	497,9	43,4	12,1	6231,7	634,3	254,5	354,5	147,5	180	32400,0	77
3	9	51260	2901,2	502,9	43,9	12,2	6294,0	640,6	257,1	358,1	148,9	190	32500,0	79
4	11	51270	2930,2	507,9	44,3	12,4	6357,0	647,0	259,6	361,6	150,4	200	32600,0	81
5	13	51280	2959,5	513,0	44,7	12,5	6420,5	653,5	262,2	365,3	151,9	210	32700,0	83
6	15	51290	2989,1	518,1	45,2	12,6	6484,7	660,0	264,9	368,9	153,4	220	32800,0	85
7	17	51300	3019,0	523,3	45,6	12,7	6549,6	666,6	267,5	372,6	155,0	230	32900,0	87
8	19	51310	3049,2	528,6	46,1	12,9	6615,1	673,3	270,2	376,3	156,5	240	33000,0	89
9	21	51320	3079,6	533,8	46,6	13,0	6681,2	680,0	272,9	380,1	158,1	250	33100,0	91
10	23	51330	3110,4	539,2	47,0	13,1	6748,0	686,8	275,6	383,9	159,7	260	33200,0	93
11	25	51340	3141,5	544,6	47,5	13,3	6815,5	693,7	278,4	387,7	161,3	270	33300,0	95
12	27	51350	3173,0	550,0	48,0	13,4	6883,7	700,6	281,1	391,6	162,9	280	33400,0	97
13	26	51360	3204,7	555,5	48,5	13,5	6952,5	707,6	284,0	395,5	164,5	290	33500,0	99
14	25	51370	3236,7	561,1	48,9	13,7	7022,0	714,7	286,8	399,5	166,2	300	33600,0	101
15	24	51380	3269,1	566,7	49,4	13,8	7092,3	721,9	289,7	403,5	167,8	310	33700,0	103
16	23	51390	3301,8	572,4	49,9	13,9	7163,2	729,1	292,6	407,5	169,5	320	33800,0	105
17	22	51400	3334,8	578,1	50,4	14,1	7234,8	736,4	295,5	411,6	171,2	330	33900,0	107
18	21	51410	3368,2	583,9	50,9	14,2	7307,2	743,7	298,4	415,7	172,9	340	34000,0	109
19	20	51420	3401,8	589,7	51,4	14,4	7380,2	751,2	301,4	419,8	174,6	350	34100,0	111
20	19	51430	3302,8	572,5	49,9	13,9	7165,3	729,3	292,6	407,6	169,6	345	34200,0	113
21	18	51440	3206,6	555,8	48,5	13,5	6956,6	708,1	284,1	395,7	164,6	340	34300,0	115

Продовження таблиці А.2

<i>№ варі- анту</i>	<i>Задача 3</i>		<i>Задача 4</i>									<i>Задача 5</i>		
	<i>Б</i>	<i>З</i>	<i>Н</i>	<i>К</i>	<i>І</i>	<i>Бм</i>	<i>О</i>	<i>У</i>	<i>Оз</i>	<i>Пр</i>	<i>Кф</i>	<i>Ч</i>	<i>Г</i>	<i>Х</i>
22	17	51450	3113,2	539,7	47,1	13,1	6754,0	687,4	275,9	384,2	159,8	335	34400,0	117
23	16	51460	3022,5	523,9	45,7	12,8	6557,2	667,4	267,8	373,0	155,2	330	34500,0	119
24	15	51470	2934,5	508,7	44,4	12,4	6366,3	648,0	260,0	362,2	150,6	325	34600,0	121
25	14	51480	2849,0	493,9	43,1	12,0	6180,8	629,1	252,4	351,6	146,3	320	34700,0	123
26	13	51490	2766,0	479,5	41,8	11,7	6000,8	610,8	245,1	341,4	142,0	315	34800,0	125
27	12	51500	2685,4	465,5	40,6	11,3	5826,0	593,0	238,0	331,4	137,9	310	34900,0	127
28	11	51510	2607,2	452,0	39,4	11,0	5656,3	575,7	231,0	321,8	133,8	305	35000,0	129
29	10	51520	2531,3	438,8	38,3	10,7	5491,6	558,9	224,3	312,4	129,9	300	35100,0	131
30	8	51530	2457,6	426,0	37,2	10,4	5331,6	542,7	217,8	303,3	126,2	295	35050,0	128

Таблиця А.3 – Вихідні дані для практичних ситуаційних завдань (задача 6)

<i>№</i>	<i>Задача 3</i>					<i>№</i>	<i>Задача 3</i>				
<i>варіанту</i>	<i>S</i>	<i>t₁</i>	<i>t₂</i>	<i>n₁</i>	<i>n₂</i>	<i>варіанту</i>	<i>S</i>	<i>t₁</i>	<i>t₂</i>	<i>n₁</i>	<i>n₂</i>
1	125400	червня	липня	лютого	жовтня	16	195369	березня	липня	січня	лютого
2	129162	січня	квітня	серпня	жовтня	17	201230	квітня	серпня	жовтня	листопада
3	133037	травня	серпня	березня	квітня	18	207267	лютого	липня	січня	березня
4	137028	лютого	серпня	жовтня	листопада	19	213485	квітня	липня	серпня	листопада
5	141139	червня	серпня	травня	жовтня	20	219890	липня	серпня	січня	березня
6	145373	січня	листопада	лютого	березня	21	226486	січня	липня	квітня	травень
7	149734	травня	липня	січня	лютого	22	233281	березня	серпня	січня	листопада
8	154226	червня	жовтня	лютого	квітня	23	240279	лютого	листопада	травня	липня
9	158853	січня	травня	жовтня	листопада	24	247488	квітня	листопада	червня	жовтня
10	163619	березня	червня	лютого	квітня	25	254912	липня	жовтня	січня	травня
11	168527	лютого	травня	червня	липня	26	262560	січня	серпня	березня	червня
12	173583	квітня	жовтня	січня	травня	27	270437	березня	жовтня	лютого	травень
13	178790	лютого	жовтня	травня	серпня	28	278550	травня	червня	квітня	жовтня
14	184154	червня	листопада	лютого	серпня	29	286906	липня	листопад	лютого	жовтня
15	189679	січня	червня	лютого	березня	30	295513	січня	жовтня	червня	листопада

Виробничо-практичне видання

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ

до практичних занять та самостійної роботи студентів

з дисципліни

**«УПРАВЛІННЯ МІСЦЕВИМИ ФІНАНСАМИ
ТА БЮДЖЕТОМ»**

*(для студентів бакалавріату спеціальності
281 – Публічне управління та адміністрування)*

Укладачі : **КОНДРАТЕНКО** Наталія Олегівна,
ВЕЛИКИХ Ксенія Олександрівна

Відповідальний за випуск *М. К. Гнатенко*

За авторською редакцією

Комп'ютерне верстання *І. В. Волосожарова*

План 2018 , поз. 329 М.

Підп. до друку 05.03.2019. Формат 60×84/16.

Друк на ризографі. Ум. друк. арк. 1,7

Тираж 50 пр. Зам. №

Видавець і виготовлювач:

Харківський національний університет
міського господарства імені О. М. Бекетова,
вул. Маршала Бажанова, 17, Харків, 61002.

Електронна адреса: rektorat@kname.edu.ua

Свідоцтво суб'єкта видавничої справи :

ДК № 5328 від 11.04.2017.